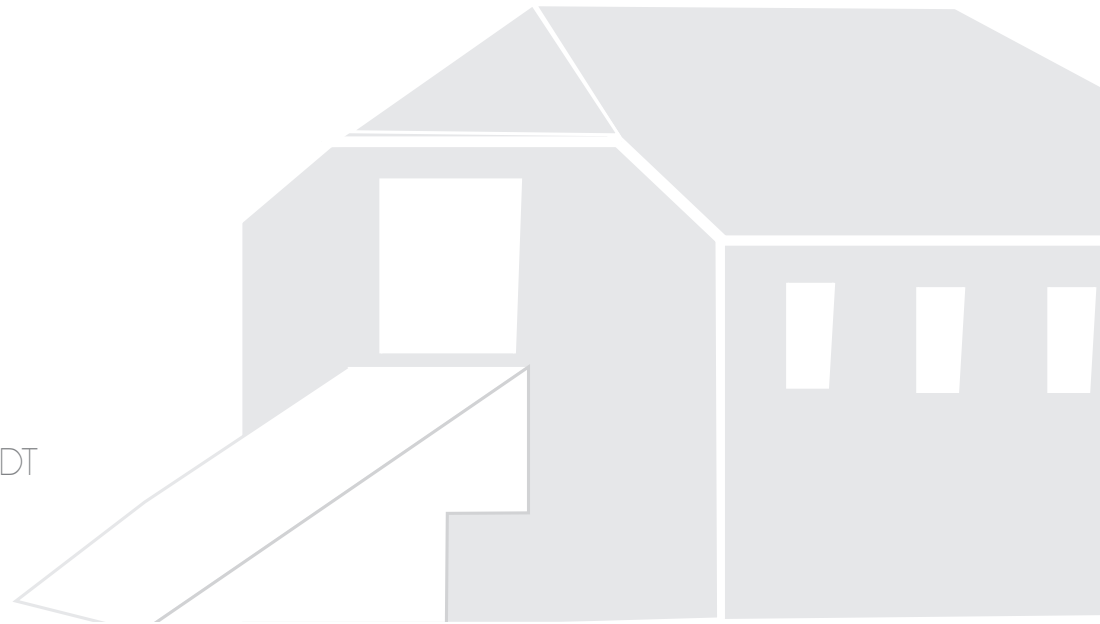

Innhold fra plansje

Godboiten mathall i Lier

MASTEROPPGAVE 2013
NINA ENGEBAKKEN DUESUND

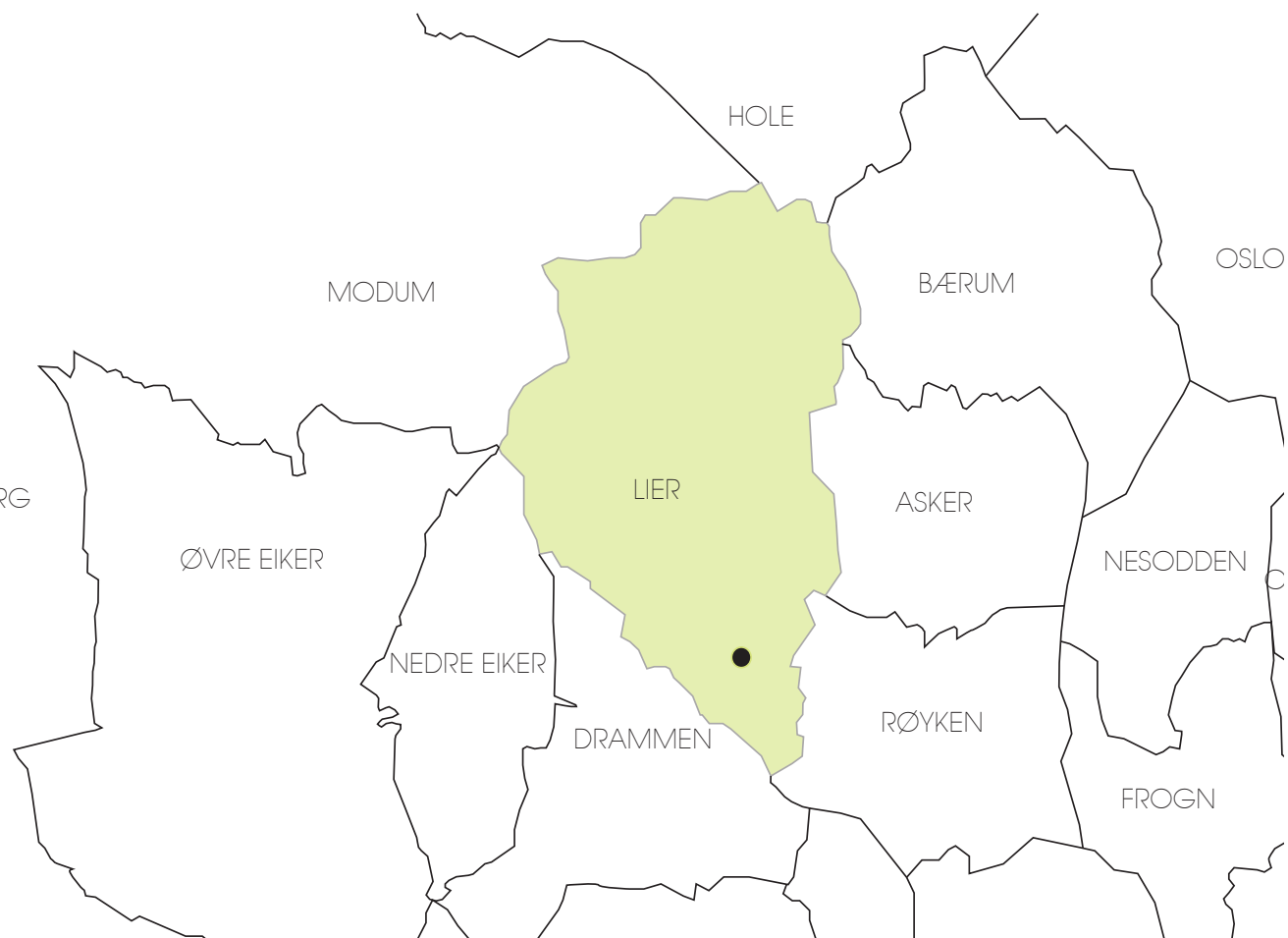
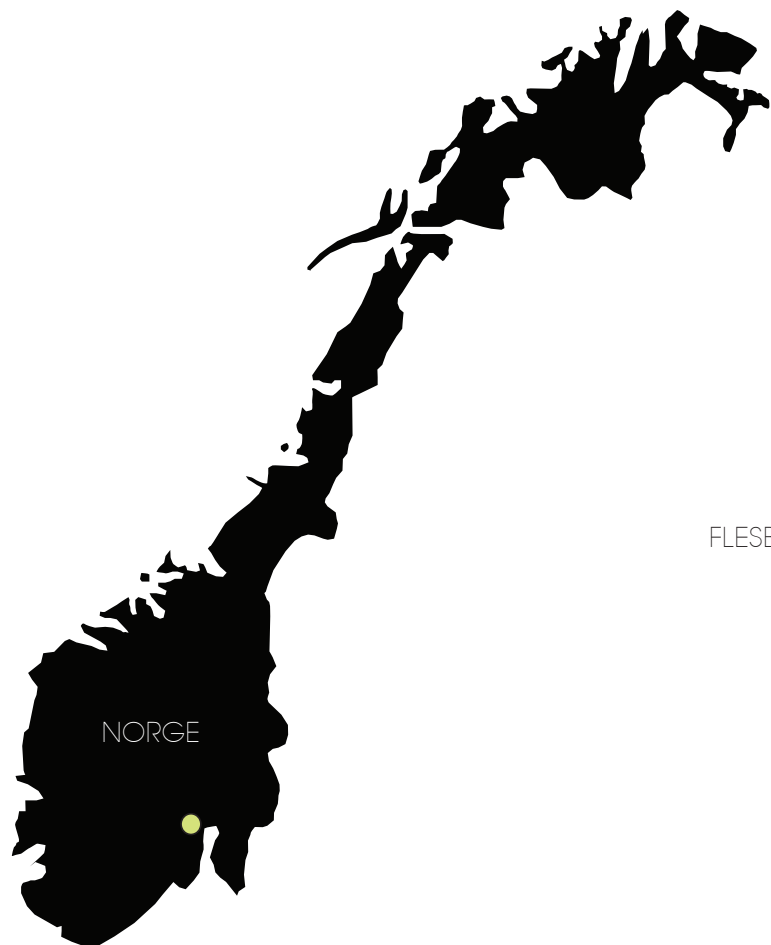
VEILEDERE::
GRO RØDNE
AUGUST SCHMIDT

VISJON

Godbiten mathall skal være et nytt kulinarisk shopping samt. underholdningsrom for mat og livsstil. Bodene skal tilby pulserende liv med spennende opplevelser og smaker. Inspirasjonen er Liers historie, kultur og kulinariske arv. Enhetslåven var i sin tid et driftsbygg for landbruket og har en grunnflate på over 398 kvadratmeter. Intensjonen er at bygget skal bli tilrettelagt slik at besøkende kan vandre blant de ulike virksomhetene og få en fristende opplevelse av smak, lukt og farger. Det er forutsatt et variert utvalg av boder valgt for lokale matprodusentene som kan imøtekomme et variert publikum av matkjennere, turister, familier med barn og lokale innbyggere. Det er planlagt for både mer permanente virksomheter og skiftende pop-up boder. Utformingen skal legge til rette for andre bruksområder og annet program. . Designet skal trigge tanker om tradisjoner og livsstil og skal fungere som et ekstra valg, et motstykke til kjøpesenter og store matbutikker. Jeg har også et håp om at denne mathallen kan fungere som et selskapslokale som det kan leies ut som, i startfasen

eller om det skal bli forandringer i programmet. Et av målene var derfor å skape et høyt tilpassnings dyktig rom i mathallen som kan slås av og på etter behov. Et siste mål for mathallen er at dette kan bli en arena for kompetanse rundt lokalmat produksjon. Bønder, kokker og salgsmenn vil dele disse bodene , og mellom de forskjellige aktørene vil det jo alltid oppstå konkurranse. Det produktive som oppstår i slik konkurranse er den inspirasjon og samtale som kan trigge ideer som vil definere veien videre for lokalmatproduksjon. Mathallen blir da med på å forme et miljø som allerede finnes i området.

E 18
Riksvei
Gang og sykkelsti

Oppgaven tar utgangspunkt i et driftsbygg fra 1921. De store, røde sveitserlåvene, var i sin tid sett på som selve svaret på endringene i landbruket, det store hamskiftet. I dag er det nye betingelser for jordbruket og nye driftsformer som har gjort de gamle låvene overflødige. Låven og gården jeg har bestemt meg for å arbeide med er derfor et typisk eksempel på denne forandringen i de landlige miljøene. I tillegg er det et ønske om å få et sted i Lier, som kan være et utstillings/salgslokale for det som produseres her og samtidig bygger opp om Liers identitet. Beliggenheten til akkurat denne låven rett ved E18 motorvei med mye trafikk som består av lastebiltransport, pendlig til og fra jobb mellom Oslo og Buskerud og helgependlig til hytter ved sjøen og på fjellet. Det fremstår som et ideelt sted å synliggjøre noe av det Lier står for, som matproduksjon av kvalitetsvarer.

Søndre Linnsvollen gård:
Tomten er på 23990 m²
Byggets grunnflate 398 m²
Gnr 24, Bnr 24
Eier: Buskerud Fylkeskommune

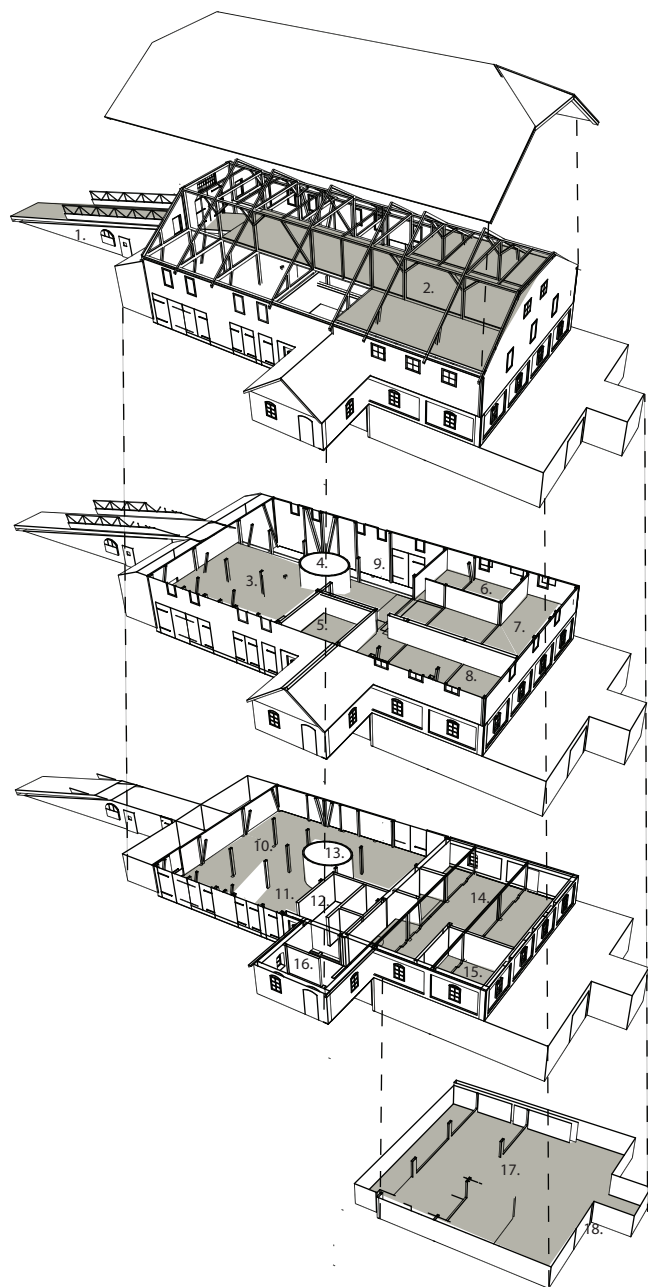
Flere av gårdene i dette området (elvesletta) ble kjøpt opp av velstående drammensborgere og embetsmenn og det var denne kulturen som kom til å sette preg på området. De bygde nye bygninger preget av bykultur. Hovedbygninger med valm eller pyramidetak, tun formet etter klassisismens idealer, store hageanlegg og alleer kom til å prege kulturlandskapet. De store sveitserlåvene kom tidlig til dette området.

Linnesvollen gård er en gård på 90 dekar. Det var opprinnelig et vakkert våningshus i sveitserstil som er revet. Låven på gården ble bygd i 1921 og huset 2 hester, 10 kyr, 5 ungdyr, 2 griser og ti høns. Søndre Linnesvollen gård var en gård som var eid av den velstående familien Aas i Drammen. Den ble gitt i gave til Buskerud fylkeskommunen sammen med Jensvoll gård i år 1900. Med gavene fulgte også John Rasmussen Aass og

hustrus legat, stiftet av sønnen kaptein Niels Rasmussen. Legatets formål var å fremme jordbruket og dets bindæringers oppkomst og fremgang i Buskerud fylke. Et formål med store positive og fremtidsrettede konsekvenser for vårt nærmiljø.

I 1959 ble Søndre Linnesvollen tatt i bruk av Lier husstelskole. Låven ble brukt til ordinær gårdsdrift samtidig som den ble brukt til undervisningen. De som gikk på husstelskolen ble her lært opp i stell av dyr. Det ble etter hvert bygd flere skolebygg på grunnen til gårdsbruket. Linnesvollen ble senere slått sammen med Statens gartnerskole Jensvoll som ble til Lier videregående skole. I dag er det Briskeby skole og kompetansesenter for hørselshemmede som er på Linnesvollen, og den gamle låven er ikke lenger i bruk i sammenheng med skolen.

DEN EKSITERENDE LÅVEN:

1. Kjørebru , inngang til øverste del av låven
2. Låvebru
3. Dekke i andre etasje, lagring av høy og andre jordbruksverktøy.
4. Silo
5. Lager
6. Potetlager
7. Høy lager
8. Hønsehus
9. Åpent ned til første etasje
10. Stall
11. Stall
12. Fjøs ungdyr
13. Silo
14. Ku fjøs
15. Grisebinge
16. Våtrom /kjøkken /vaskerom
17. Gjødsekjeller
18. Inngang gjødsekjeller
19. Utedo og vedskjul

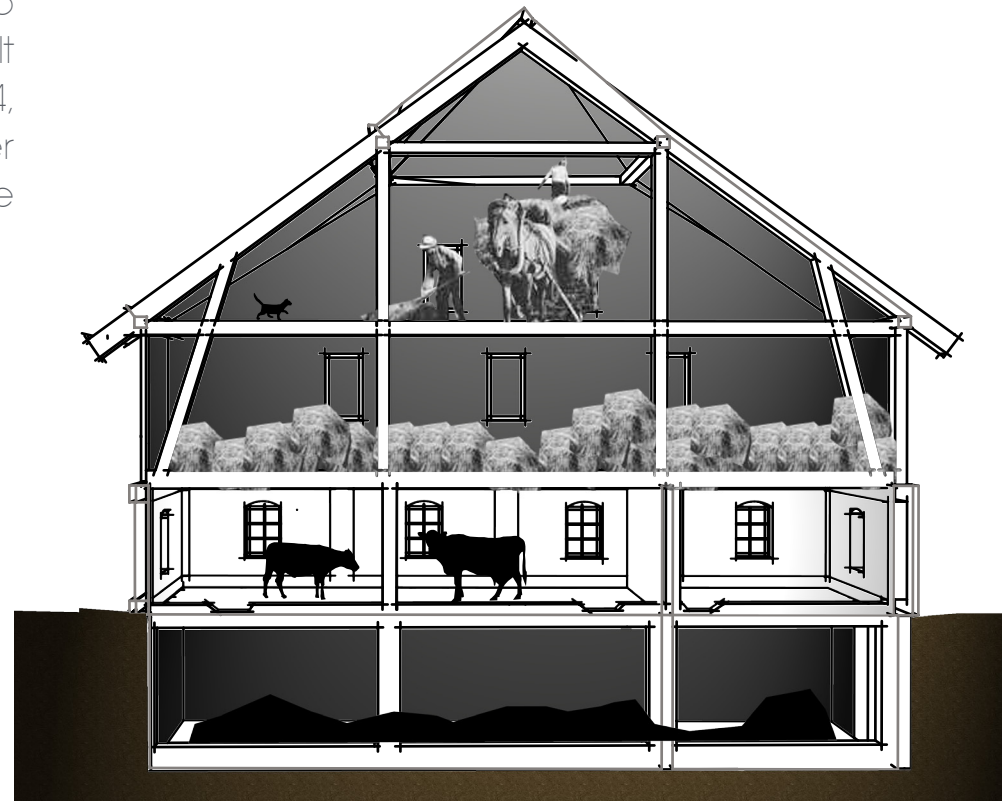
ENHETSLÅVEN

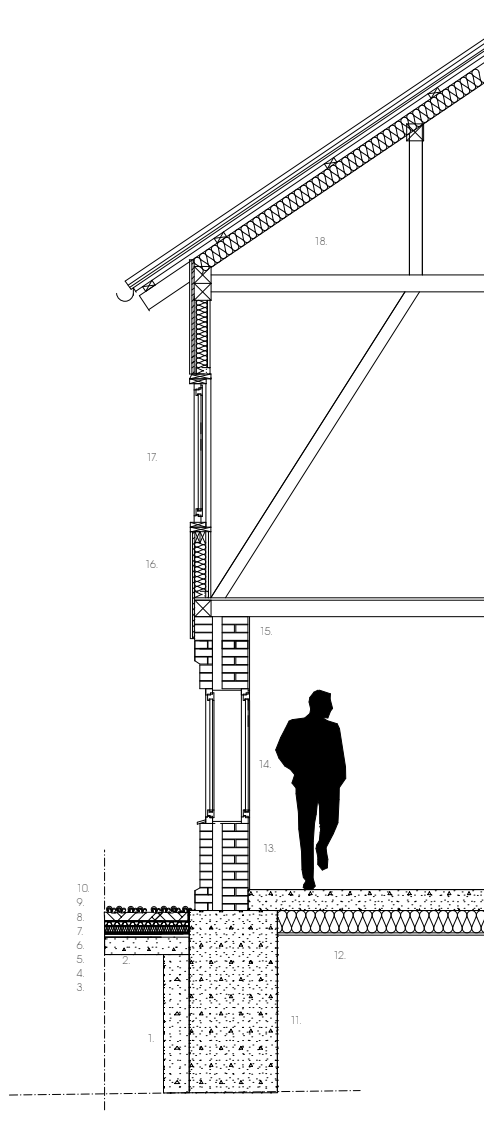
En enhetslåve viser til en driftsbygning som har de fleste uthusfunksjonene bygget sammen til et velfungerende system hvor arbeidsparende prosesser har vært et høyt prioritert motiv for planleggingen. Prinsippet går ut på å bruke tyngdekraften i stedet for muskelkraft ved å ;

1. plassere gjødselkjeller under fjøs og stall 2. ha lager for foret i overetasjen og 3. muligheten til kjøring av hest og kjerre gjennom røstet så foret kunne veltes ned i lagerarealene med svært lite arbeidshjelp.

Man kan se i den eldre tradisjonen med masse små laftede tømmerhus, at det finnes eksempler hvor den laftede tømmerlåven har bro opp til treskelåven og andre steder kan man se noen slike låver med stall eller rom for småfe. Så enhetslåven kan således ikke sies og representere et brudd med tidligere byggeskikk men

heller at den var et resultat av en omfattende gjennomføring av tidligere tendenser. Denne type bygg regnes som et særegent norsk- svensk fenomen fra 1800-1900 tallet. Organiseringen av funksjoner der tyngdekraften ble utnyttet fra foret ble kjørt inn på toppen til gjødselen ble kjørt ut nederst, var resultatet av en langvaring utbyggings og moderniseringsprosess som varte i ca 80 -100 år, før den fremsto som det man kan kalle en fullt utviklet enhetslåve. (side:25-54, Risåsen, G. (red.) 2000. Røde låver - alt under et tak. NIKU Temahefte 24. Oslo: Signatur AS)

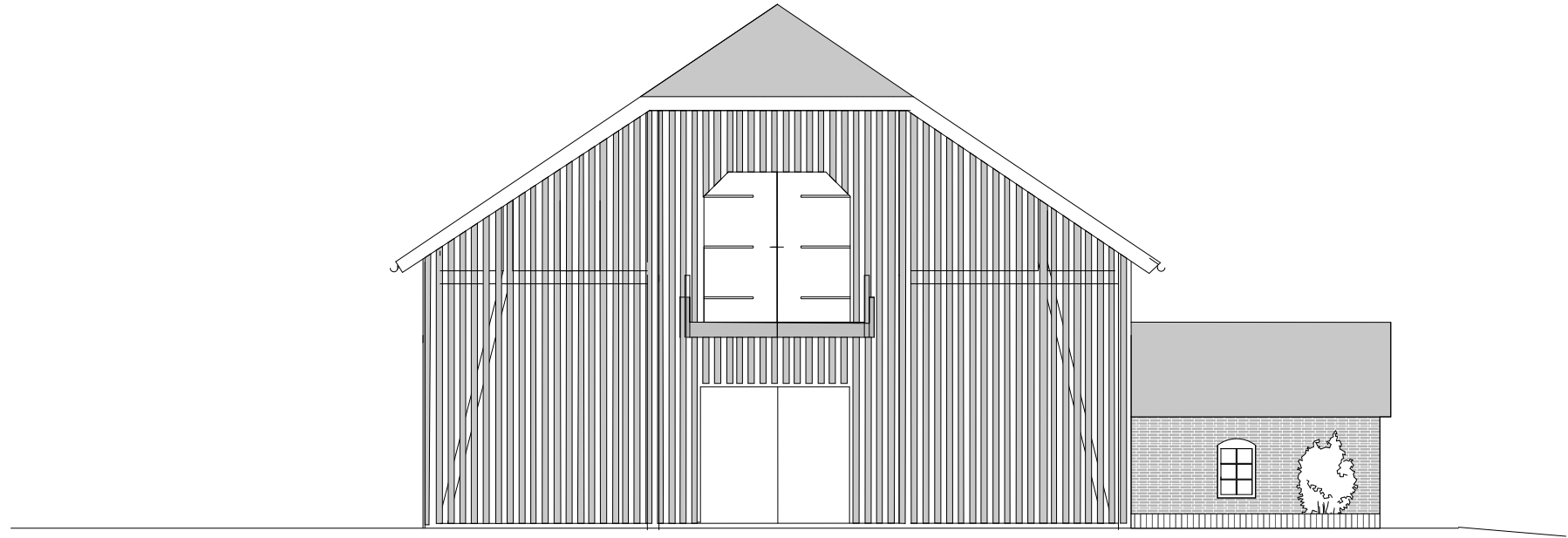

1. Bærende betong søyler
2. Betong dekke
3. Impregnerings membran
4. Rotbarriere
5. drenerings lag
6. termisk isolasjon
7. aertation lag
8. fuktighet oppbevaring
9. filter
10. jord med gress

11. Bærende betong søyler
12. Isolasjon under eksisterende gulv
gulv av betong
13. hulmur i tegl, pusset innside
14. Nytt vindu satt inn bak eksisterende vindu
15. etasje skiller mellom første og
andre, tegulv, lagt på
samme nivå som eksisterende dekke.
16. isolert mellom konstruksjon og
bindingsverk, kledd med tinerplater
17. Vindu med frostet glass
18. isolert mellom takbjelke

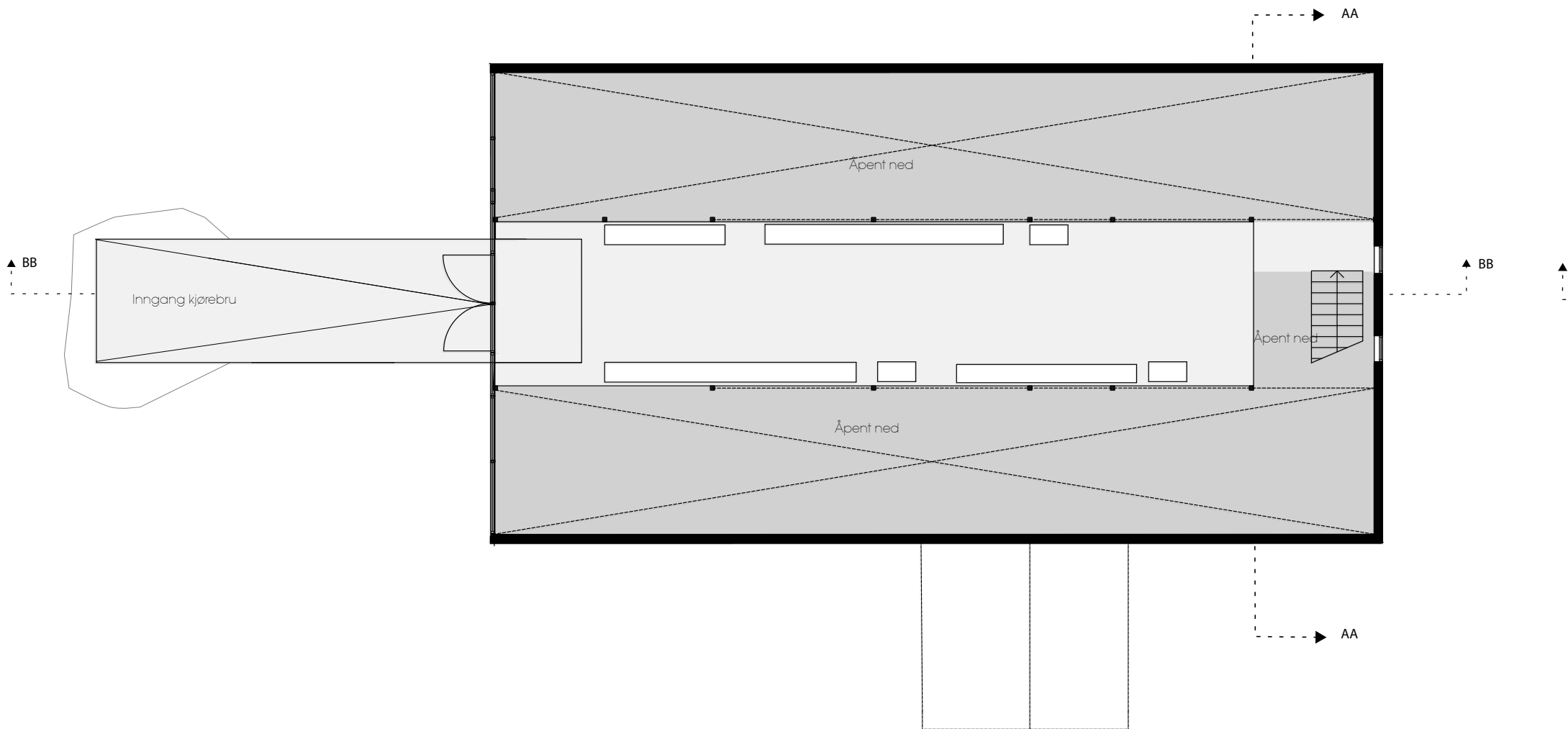

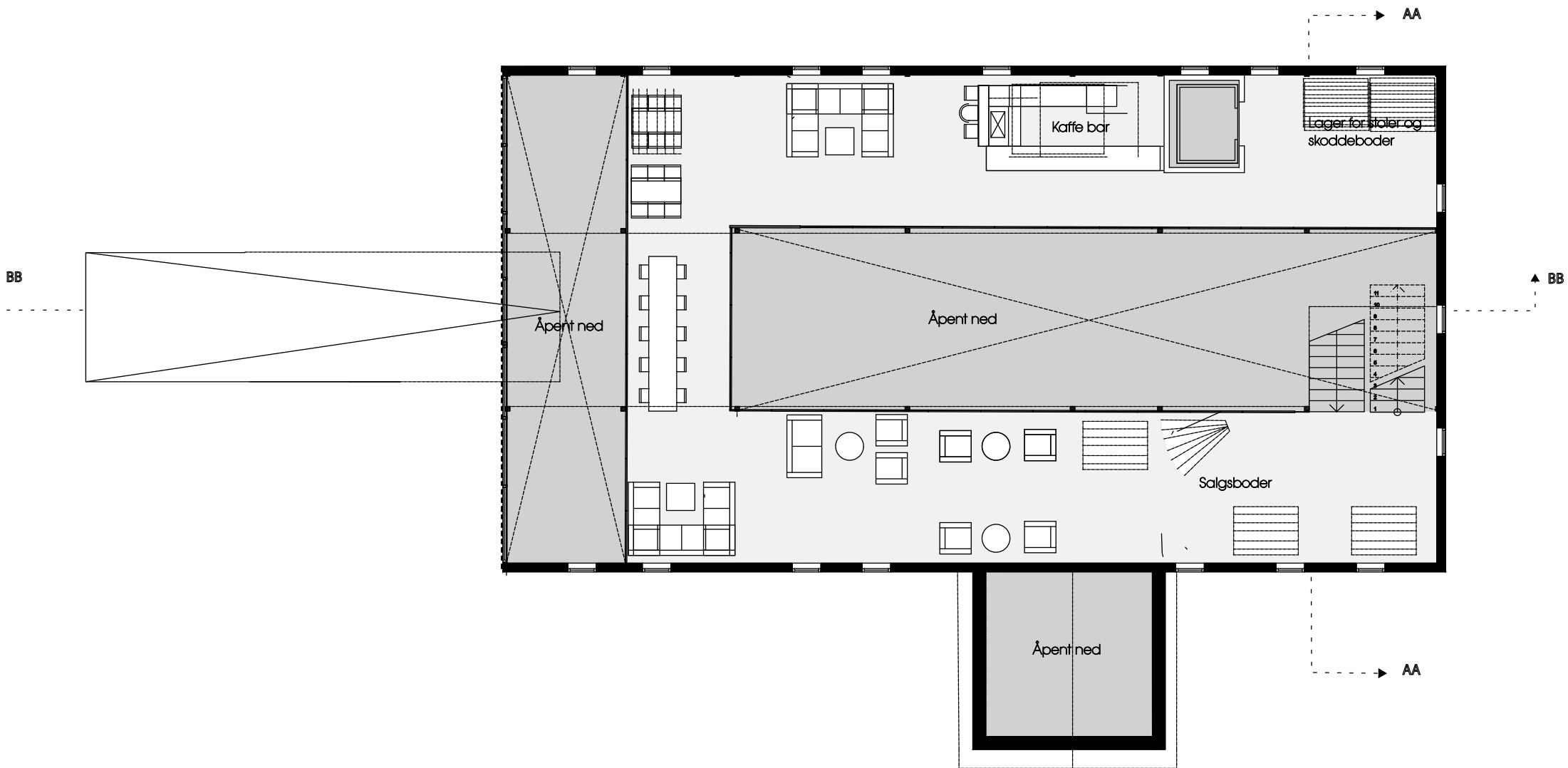

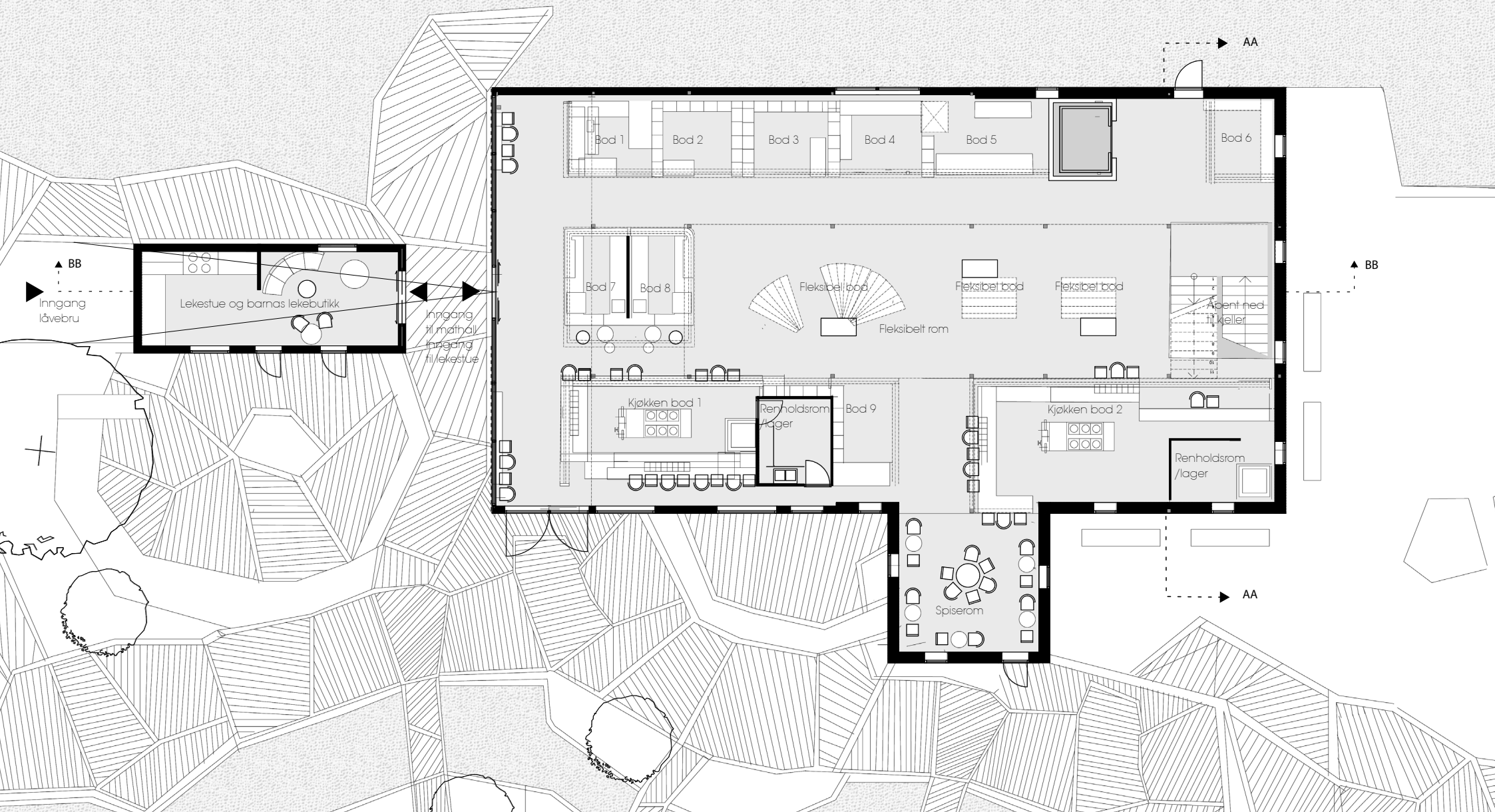
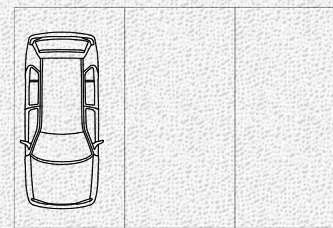
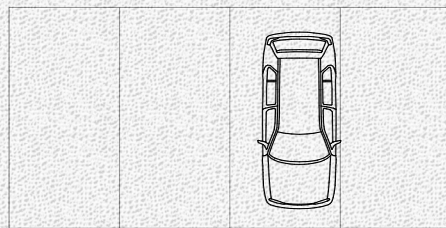
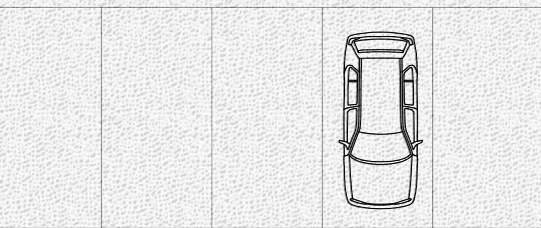

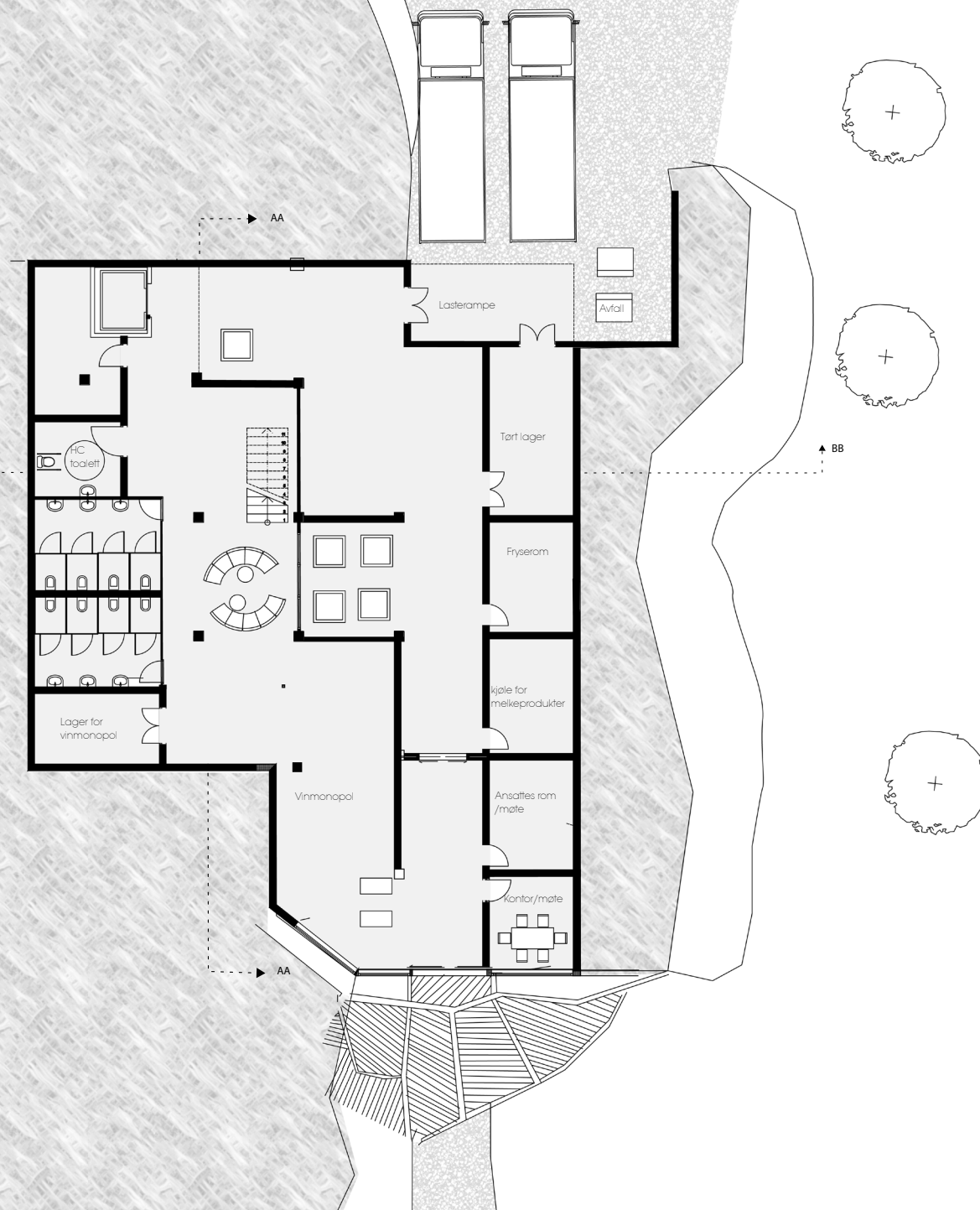

▲ BB

→ AA

▲ BB

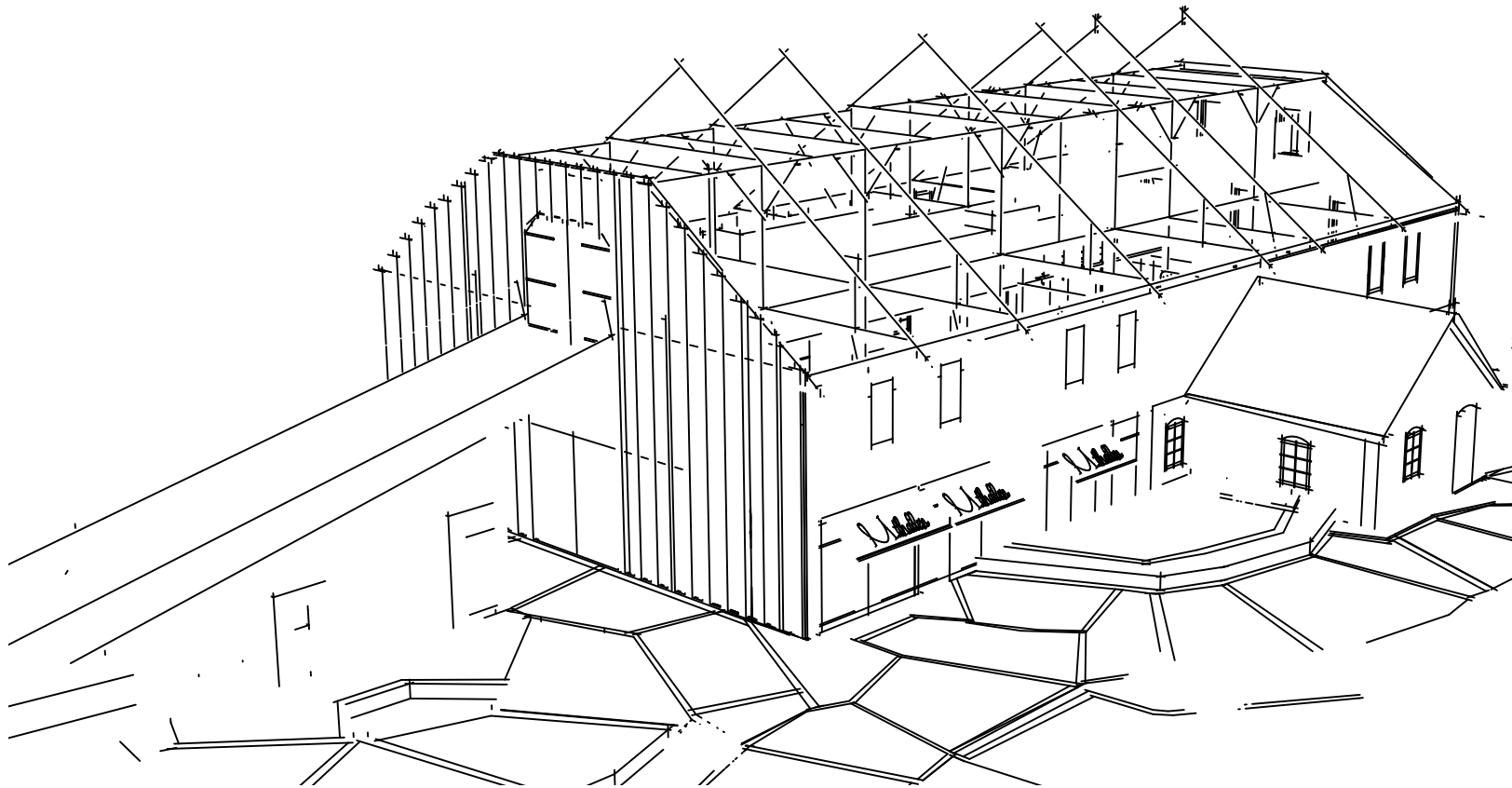
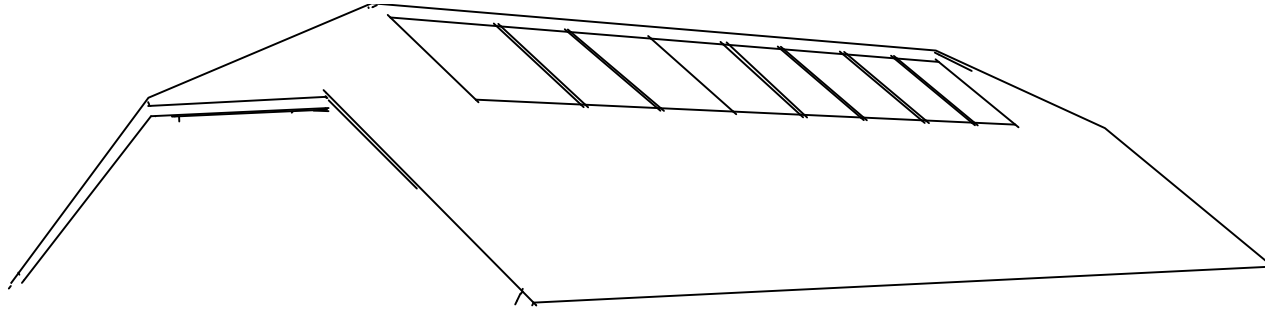
VANDRING GJENNOM LÅVEN

Låvens planløsning er basert på en serie betingelser for å bevare kulturarven. De er å finne på flere nivåer som konstruksjon, dekker, prinsipp og palett. I møte med krav som følger et nytt program, ble det en komposisjon som byr på en spennende vandring mellom kunst, kultur, til boder som tilbyr pulserende liv med spennende opplevelser og smaker.

Vandringen kan starte fra du parkerer på nordsiden, ved en fasade som røper lite av låvens forvandling. Deretter går du til starten på låvebruen. Låvebruen viser utstilling av kunst eller aktuell kultur som kan oppleves ved å gå opp. Samtidig vil den åpne vestfasaden i glass gi deg en smakebit på hva du har i vente. Du kommer opp til utstillingsrom "Aktuelt", som tilbyr spennende utstillinger om temaer, som er i

tiden, for eksempel Aho,s forslag til utbygging av Lierstranden eller prosjekter fra forskjellige barneskoler i Lier. Rommet ligger der den gamle kjørebruen i låven lå og gir en utsikt / oversikt over resten av rommet i låven. Herfra beveger man seg nedover (følger tyngdekraften) som samsvarer med det som var prinsippet for driftsbygget. Du kommer ned til 2.etg. Her fortsetter litt av utstillingen, men den blir gradvis byttet ut med mindre boder, som selger design og livsstilsprodukter. Her finner du også en del fleksible sittegrupper. Du beveger deg ned til 1.etg hvor du finner matbodene. Matbodene tilbyr fersk mat fra distriktet. Her kan du sette deg ned og få ferdig frokost, lunsj eller middag tilberedt på en av bodene med kjøkken. Sirkulasjonen

er konsentrert til kjernen av rommet som er fleksibelt og kan forvandles til konferanserom, festsal, bankett eller sittegrupper for mathallen. Følger du trappen ned til gjødselkjelleren finner du toaletter, lager og vinmonopol, som leder deg til utgangen i øst enden av låven.

PRINSIPPER

TAK

Taket åpnes opp på langs for å få overlys til utstillingsrommet langs kjørebrua og arealene i andre etasje. Det blir satt inn et ekstra takvindu i østsiden av bygget for og få lys ned hovedsirkulasjonene som går fra kjørebru til kjeller.

FASADE

Fasadene er bevart eller har fått tilbake sitt originale uttrykk . Låvevinduerne har fått satt inn frostet glass for å få inn lys og for å bevare det utvendige uttrykket. Noen av dørene på sørsiden har også blitt byttet ut i glass for å få inn mer lys. Fasaden i vest har jeg åpnet helt opp , tatt bort annet hvert låvepanel og satt inn en ny glassvegg for å få inn masse lys til mathallen i 1 etasje . Sett fra siden ser fasaden da lukket ut, men rett forfra åpner fasaden seg og man ser inn i låven. Hovedinngangen til mathallen er plassert i vestfasaden under låvebruen. Inngangen til galleriet er opp låvebruen.

LÅVEBRU

Låvebruen er stort sett bevart slik den er men kortet ned i østenden av låven hvor det er satt inn en ny trapp. Låvebruen benyttes til utstillingslokale. Den vil fungere som en fin kulturell start eller avslutning på besøket i mathallen. Rommet innunder låvebruen hvor det tidligere var en utedo har blitt til lekerom for barn. Men en tilhørende lekeplass med sandkasse på sørsiden.

KONSTRUKSJON

Konstruksjonen i låven er noe jeg har prøvd å fremheve. Ved å trekke nye dekker langs konstruksjonene, isolere mellom bjelker, plassere boder litt ut fra veggen slik at konstruksjonen får stå litt for seg selv og vise seg frem.

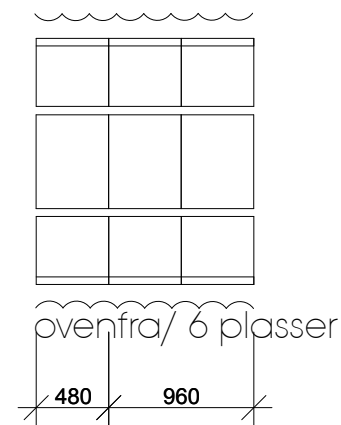
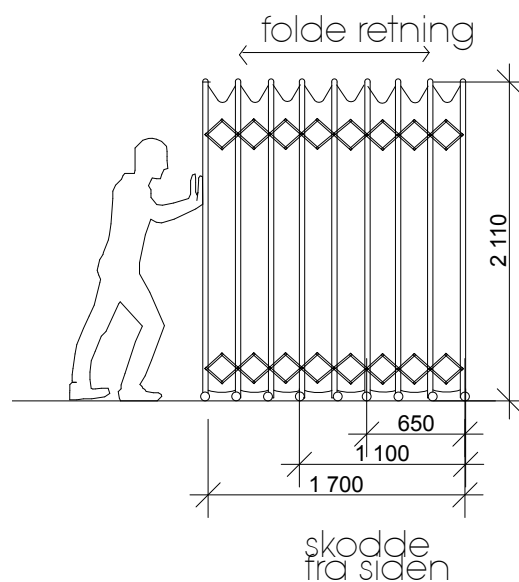
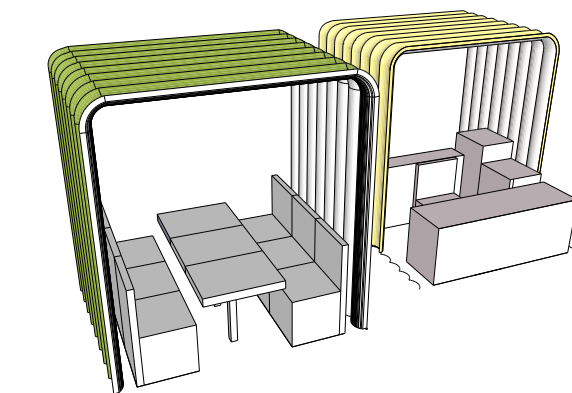
DEKKE MELLOM 1 OG 2. ETG

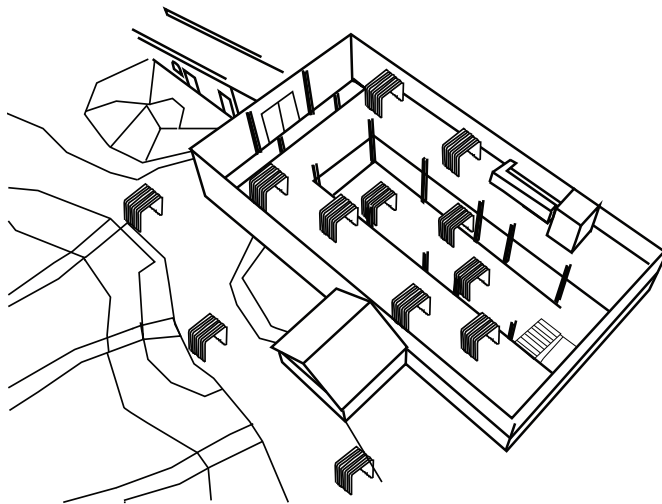
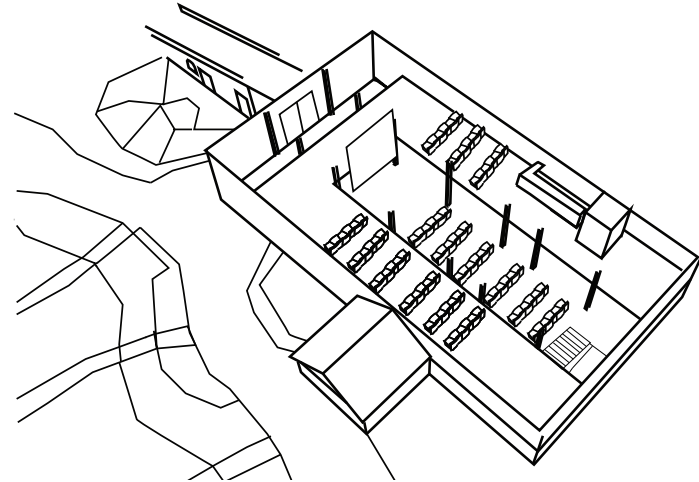
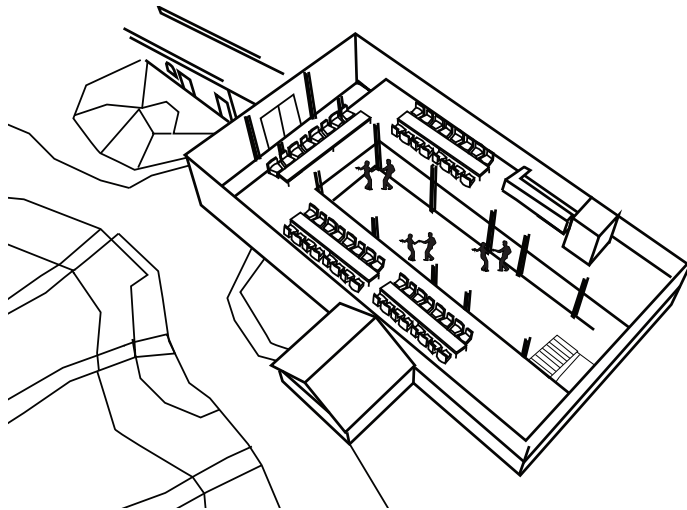
Det blir satt inn et nytt dekke, men det legges på samme nivå som det eksisterende ligger, det trekkes tilbake fra vestfasaden for å åpne opp for hovedinngangen og fremheve låvens dramatiske møte med kjørebruen. Dekke åpnes også opp i senter for å gi mer høyde til rommet under. Dette bli et ganske fleksibelt plan som fungere som en forlengelse av utstillingsrommet langs kjørebruen eller en forlengelse av mathallen i første etasje. Fra dette planet går det en heis helt ned til kjeller.

BODER

Det vil hovedsaklig være 11 permanente boder i mathallen og en kaffebar i 2 etasje. Bodene fordeles på de 37 forskjellige potensielle aktørene fra 6 nærliggende kommuner. Bodene er plassert i ytterkanten av rommet for å skape et mer fleksibelt midtrom. I midtrommet er det plass til mindre pop-up boder av fargefulle skodder som kan lage forskjellige formasjoner. De kan også lett ryddes bort eller brukes til å lage mer intime mindre sittegrupper i det store rommet. De kan også plasseres ute når markedet utvider seg gjennom årstidene.

Fleksibel bruk av låven:

1. selskapslokale
2. konferanserom med lærer
3. flere boder eller mindre sittegrupper

KJELLER

I kjeller er alt av lager og logistikk plassert, samt toaletter , kontor og vinmonopol. Slik den er i dag, er selve kjelleren for liten til å romme dette. Jeg har derfor økt en del av volumet. Kjellern har også en spesiell form etter en tidligere utbygging. Den stikker seg ut og fungerer verken som en del av bygget eller landskapet, så jeg har derfor formet den mer som en del av landskapet. På nordsiden er porten for logistikk, hvor lastebiler kan komme inn fra parkeringsplassen, mens på sørsiden er det en direkte inngang til vinmonopolet og inn til resten av låven. Inngangen er også plassert i enden av den gamle gårdsveien med lindealleen. Det bli derfor en direkte inngang fra forgjengerfeltet her .

TUNET

Tunet skal bli brukt som en utvidelse av mathallen og markedet. Tanken er at de om sommeren kan også selge forskjellige planter , frukt og grønt direkte fra jordlapper. Eller om vinteren juletrær og hønsenek. Tunet har derfor blitt delt i inn i mindre jordlapper og bed med stier som går i gjennom, basert på prinsippet om firkanttunet som handlet om effektivitet og korte avstander. Stiene er lagd av et tredekke og er formet i et klart hierarki hvor stien som linker låven, uthus og vinmonopol er størst. Tunet kan sees på som et konsentrert Lierlandskap, da Lier stort sett består dyrkede jordlapper.

PARKERINGSPLASSEN

Parkeringen er plassert rundt eksisterende voller på nordsiden av låven. Dette har jeg gjort for at også denne plassen skal ha et mer grønt uttrykk. Det skal føles mer som en park enn en parkeringsplass. Bakken er derfor dekket med perforert murstein som kan gro litt hvis det er lite pågang av biler, men lett kan slites ned om det blir mye.

